

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP (NGOẠI) - QUỐC

Một năm - 2.500	2.500
Sáu tháng - 1.500	1.500
Ba tháng - 800	800

Mua báo phải trả tiền trước.
Theo và mandat gửi cho:
M. TÂN-THÀNH-PHIÊN - 41
tầng Quảng-cảng, việc riêng,
c/o Thượng - ngày trước.

TIẾNG-DÂN

Chịu nhiệm tên Chủ bút
HUYỀN - THỨC - KHANG
Quản lý
TRẦN ĐÌNH-PHIÊN

叻 La Voix du Peuple 民
Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

SỐ - QUÂN
65 27, đường Hàng-Bà, Hà
Hội An số 61
Quay Tháp mới số 62
Giấy phép: VIETNAM - 26

Làm việc giúp
người, tức là
công nghiệp.
(Cá-dinh-Lâm)

Một bức thư trả lời cho bạn về CÂU CHUYỆN ỨNG CỬ DÂN-BIỂU

Bác Tưởng-Sơn,
Được thư bác đầu tháng nay hỏi thăm tôi về câu chuyện ứng cử dân biểu Trung-kỳ vào khóa sẽ tới đây, lại tôi ý muốn cho tôi tranh một ghế mà tự ý bác cho là việc chánh đáng và sinh dự... Tôi rất cảm cái thành tình của bác đối với một người bạn trí kỷ và tâm lòng của bác đối với tôi đã dân chúng.

Thưa bác, hiện ở các xứ ven-minh ngày nay, chính thể đại nghị đã gần thành như cái luật chung trên con đường chánh trị, dân nước quần chủ cũng vậy. Thế lực và danh giá một ông nghị lớn và lớn và về vai trò là gì ở ngoài đó? Ai đã xem đến Âu Mỹ chánh trị hiện tại, thì cũng phải nhận thấy rằng chính thể đại nghị ở các xứ này là phải.

Song thực tế Dân-biểu viện ở xứ ta ra thế nào? Tôi tuy chưa bước chân tới hội trường khi nào, song xem trên báo chí các kỳ hội đã qua, cũng thực trạng tương tự như trong các báo, thì cũng rõ cái thực trạng của việc ở Dân biểu viện ở ta thật là không giống với xứ nào khác. Về phần Chánh phủ thì theo trình độ của Viện mà định ra qui chế, đến đó ta không phải bàn. Còn nói về phương diện ứng cử, thì chỉ cần nói đến địa vị ở bị động, nghĩa là Chánh phủ có ban hỏi vấn đề gì thì trả lời trong phạm vi vấn đề ấy. Người có xem nhiều ít tờ báo, có từng nghe đọc đi-tua của một đời lớn và đã quen cách giao thiệp và tiếp xúc với báo, thì trong câu trả lời có vẻ văn hoa, có nói đến chính thể văn minh, có đến đến nghị định này thì dự nọ, nghe càng rậm rịch; song chưa khi nào dám lay lòng ngay thẳng đối với Chánh phủ và nhân dân mà phê phán một cách trực tiếp chân thật như là: « Bưu kiện lợi, như định pháp luật; đến nọ hại, như định pháp luật; đến nọ hại, như định pháp luật; đến nọ hại, như định pháp luật... »

Thưa bác, tôi tuy mới ra đời, học thức lịch duyệt thiệt tự biết là kém nhứt.

CỦA MỘT NGƯỜI ĐỘC-GIÁ
vang của các ông đã cung cho tôi rất nhiều bài học, mà thú thật rằng tôi không buồn giảng lại cho bà con nghe mà có lẽ bác cũng đã rõ.

Theo như ý bác, hình như bác nhận rằng « hiện ở xứ ta ngày nay, người có học thức lịch duyệt, có lòng đến tận đờ quốc gia xã-hội mà không dự một chân trong hội đồng nghị viện, thì không có đường nào làm ích cho đồng bào được... »

Thưa bác, nói rằng nghị-trường dân ở dưới chính thể nọ cũng có thể tùy theo người mà trở thành cái lợi khi có ích cho đồng bào, đều này tôi vẫn không chối. Nhưng nói rằng ngoài nghị trường ra, không có đường nào thì thế... thì tôi dám quả quyết mà thưa lớn rằng: bác lầm, bác lầm to!

Bác thử nghĩ xem, ở về đời quân chủ chuyên chế ngày xưa, nói việc quốc gia, nếu muốn thì việc này sự. nọ thì chỉ có một con đường độc chiếm là con đường làm quan, không thì vào rừng ở núi, không ai biết đến. Thế mà cũng có nhiều người hiền trí, đứng ngoài vòng « trường danh chôn lị » mà làm ra công nghiệp giúp đời. Hằng chỉ ở vào cái thời đại dân tộc cạnh tranh này, một kẻ thất phu cũng có phần trách nhiệm, miễn có lòng giúp đời thì bất kỳ ở địa vị nào cũng có thể theo lương tâm mình mà làm hết bổn phận người dân được, không chỉ một nơi nghị trường; chỉ e mình hơi mà bỏ luống cái phận sự mình đó thôi.

Nói ngay mạch lòng, không kể nghề thợ nghề buôn, hay là làm sách làm báo cũng trăm ngàn nghề khác, trên con đường đời mở rộng biết bao, miễn tính một nghề cũng đã tự lập lấy mình mà giúp ích cho đời. Nhưng đó còn cho là nói phiếm. Xin nói chuyện thiệt thiệt ở xã mình gần đây.

Nội khổ trong dân gian thứ nhất, không chỉ bằng những đau oan khuyển, trên cảnh phủ thường bị, nhiều lớp che lấp mà không hiểu được. Nói cho thực tình thì đó là chánh phủ đương cái gánh nặng trong xứ, đưa cho thế nào, để với những việc « nhứt dân nhứt nước, gầy ác-câm với công chúng » ai biết rõ tình đời, không khi nào bỏ qua mà không xót; khổ vì những món tiền ấy không phải là ra đây thôi.

Thứ hai trong khoảng gần đây, như mấy cái án hối lộ ở miền Nam Trung-kỳ, cũng bao nhiêu lần kịch ou oan giá họa đã phát lộ mà chánh phủ đã trừng trị, trước kia có ông nghị nọ - chính ông nghị ở lợi hại phát xuất lần kịch ấy - đem một dung những chuyện ấy mà đọa tội cho chánh phủ rồi đưa? Chẳng qua tên nước lớn, thỉnh thoảng có một vài là đơn ngo ngoe của dân quê, cũng vài bức thư nặc danh của bọn yêu nặc, mà may ra cái màn kín kia mới xuống ra. Nếu như chỉ trông vào các ông nghị thì có lẽ trong dân gian không có việc gì oan khuất hết! Nói thế có người cho là vô căn cứ, nhưng thưa ra thì mới ông nghị ta có chính chủ trọng về mặt chính thể văn minh như nọ, mà cho những đau oan khuyển trong

NGƯỜI NHẬT Ở MÀN-CHÂU

Phạm nước mạnh đi xâm chiếm một lãnh thổ nào, trước hết là tìm một lợi cho mình. Theo như M. Trương-xuân, hiện quan lại nước Mãn, người Nhật nhiều hơn người Mãn. Trong các bộ từ địa vị thứ hai trở lên đều dùng người Nhật thay vào. Mỗi ngày ủy nhiệm lệnh của nước ngụy kia phát triển ra, ít là vài mươi người thăng qua lên trước.

Một viên lãnh sự nước ngoài đến Trương-xuân, có bản điều tra như dưới đây:

Hiện trong Viện	
Quốc-vụ	có 137 người Nhật
Tài chính bộ	có 171
Dân chính bộ	có 69
Giao thông bộ	có 270
Tư pháp bộ	có 42
Quân chính bộ	có 40

Ngoài ra các bộ viện nào, người Nhật cũng nhiều hơn người Mãn. Thế là người Mãn chỉ gồm xương mà cũng mang tiếng nước mới! nước độc lập!

CHUYỆN ĐỜI

Lê Nam-giao

Cũng như phần nhiều các lễ tục khác, cái lễ tế trời tại dân Nam giao của ta cũng là bắt chước theo Tàu. Lễ tế trời ở Tàu có từ đời nhà Chu, rồi lưu truyền lại cho đến nhà Hán, Đường, Tống, Minh, Nguyễn. Thanh. Sau đời Mãn Thanh, đến đời Trung hoa Dân quốc thành lập thì lễ tế trời đã bị bỏ.

Lễ tế trời đi vào nước ta từ nhà Lý. Nhưng cái dân Nam giao mà ta thấy ở gần kinh thành Huế đó là mới xây sau khi nhà Nguyễn đóng đô tại Huế, năm Gia long thứ năm.

Ngày mai đây là ngày lễ Nam giao. Bữa nay ai đi ngã Nam giao cũng đến trông thấy cái vẻ nao nức khác thường. Náo nức nhất là cái đêm hôm nay cho đến ngày mai, vì chính hôm nay, hai mươi tháng hai ta, hoàng thủy-g sẽ ngự lên trời tại trai cung, ở bên cạnh Nam giao, trái tức nội đêm, đăng mừng tung sáng thì cả hành cung lễ long trọng mà mỗi ba năm lại có một lần.

Lần này Kim thượng làm lễ Nam giao là lần đầu, mà cũng là lần đầu mà ở nước ta ở một vị vua kim thời đứng chủ tế oai lẫm ấy. Vì vậy mà cái lễ Nam giao năm nay sẽ rất long trọng. Tôi được theo anh A ở Saigon, anh Giáp ở Hanoi, anh nào anh nào cũng bảo rằng « Lễ Nam giao là ngày vui mừng nhất của Huế. Tôi từ trước mình thành Huế sẽ không đi chỗ mà chưa người. Lại nghe dân số họ cũng như như tôi: họ yet thì bảo nếu hành khách « ai nơi đến mà không tìm được chỗ trong Huế khách sạn, thì họ sẵn lòng cho mượn mấy toa xe lửa, quỳ, dọn sạch sẽ, để cho hành khách ngủ tạm, đăng có đi coi tế Nam giao.

Thế là đó biết dân ta nao nức đi xem lễ Nam giao biết bao nhiêu. Nhưng tội nhất là một số đông người đi coi lễ Nam giao không biết cái lễ Nam giao là gì, chưa nói đến ý nghĩa của lễ Nam giao.

Có người tự hỏi không biết vì sao nước ta lại biết trọng trời, đặt lễ Nam giao, còn nước Pháp là thấy ta lại không tế? Hỏi vậy rồi tự trả lời rằng vì nước Pháp là một nước Dân chủ, còn nước ta là nước quân chủ. Nghiệm như nước Tàu khi còn quốc chủ thì còn tế giao, mà khi cái làm Dân quốc thì hết tế. Nói vậy cũng hợp, nhưng nước Pháp trước ngày dân chủ sao không tế giao? Có lẽ tại là nước Pháp ở về Âu châu khác bên Á. Nhưng sao lại ở tận biên Viễn đông, kề cận với ta là Xiêm la, đồng hân với Tàu, đồng như ta, là Nhật bản, cũng có vua, mà hiện nay cũng không thấy tế giao?... Nếu ở nghĩ như vậy thì không biết nói đến khi nào mới xong được. Tôi tưởng nên nói phớt rằng nước mình tế giao là vì nước mình là nước minh, nước khác không tế giao, là vì nước khác không phải là nước minh. Nói vậy thì không ai cãi được, và cũng không cần phải cãi nghĩa.

THẾ GIỚI THỜI-BÌNH

CUỘC TRUNG-NHẬT

sẽ bùng to ra chăng?
(Câu nói khẳng khái của Thái đình-Khải)

Quần Nhật cứ đánh vào Nhật-bà! Tô phúc bầm 19 nước, Quốc-Liên đều chuẩn y! Đoàn đại biểu Nhật xây dựng với Quốc-Liên! Tàu cứ thổi hô hào của Nhật! Nhật bầm phong tỏa các cửa biển Tàu! Tàu triệu tập bàn việc quốc phòng!

Trông cái phong sắc á đốp trong khoảng không khí trên thì dân mây đen trên mặt biển Thái-bình-dương khó bề tránh khỏi trận giông tố giết đời sau này; mà trận giông tố này nổi lên thì kết cuộc sẽ ra thế nào? Đó là điều khó biết trước, mà những nhà lưu tâm đến cuộc điện thế giới ngày nay ai cũng suy triếp.

Người nước mình ở trong xô tời không thấy rõ được tình hình bề ngoài cho chân xác; nghe tin tức trên các báo thế nào thì thuật thế ấy, dám đâu tự phụ là hiểu thấu đại cuộc thế giới hiện tại, lý hợp biến hóa ra thế nào? Song bên xóm chợ nhậu thì người năm gần cũng không sao nghĩ cao xa gì. Vì thế mà khi « sao không ôm một lo cho nước láng giềng là đồng bào ông Tôn-Văn kia được!

Nếu nói theo thực tế thì Trung-Nhật đánh nhau từ tháng 9 năm kia, đã 1 năm rưỡi nay, mấy món mien liếc đã vào tay người Nhật, Thượng hải, Ngô-Fung, người tàn của núi vì

quả bom, chưa nghe người Nhật biết là bao nhiêu! nào có đợi đến cái thời tới hạn về cuộc Nhật-bà này đâu.

Người Nhật tiến hành cái chánh sách xâm lược, họ học như thế, mà người Tàu một mực bền rún là vì mấy cơ mà toàn là cái y cứu may:

- 1) Bề trong thì quân phiệt chia rẽ, quân chính không được thống nhất, không ai ra đường đầu; cứ để thiên diên, may ra nhân tâm trong nước có vì cái nạn ngoại loạn mà bớt chuyện nội tranh đi chăng?
- 2) Quốc-Liên là một hội mang cái huy hiệu bảo chương hòa bình, mà Tàu Nhật đều có chữ của hội mà lại bình đẳng? Và để thiên diên ra, nếu Nga Mỹ không lên mà can thiệp, thì cũng đỡ cho mình.
- 3) Nội về binh lực thì Nhật vẫn mạnh gấp mấy Tàu. Song lấy binh lực đất rộng người nhiều như nước Tàu, lấy sức một nước nhỏ như Nhật đánh như nước Nhật kia chưa dễ nuốt sống đi được, kéo dài lâu ngày, thì « mang một, chớ cũng là một; gia đình quân gia đình không khỏe rồi, lòng phần kháng của quốc dân bùng nổ lên, người Nhật thấy cuộc thế rồi không lợi mà đành chỉ cuộc xâm lược đi chăng?

Mấy điều kể trên đây là tư tưởng cứu may, không cái gì là chắc chắn. Song còn có một chất. Đó là công việc quốc phòng đã đến ngày nay mới mở cuộc nhóm bàn thì nghe ra eiré con quá!

Ái đời một nước to lớn, quân phiệt ở khắp nơi, bác nào cũng quan công tướng, cũng súng đạn tàu bay, thường đánh nhau luôn, nào có phải là tay không chèo rôi như ai đó. mà quân giặc phá rào xô cửa vào lên đến bờ, đã trên một năm nay, đến ngày nay mới mở chuyện quốc phòng!

Nhưng trong cuộc Trung-Nhật xung đột, có một sinh khí, ngoài quân nghĩa đứng ra, chỉ có Thái đình-Khải là có vẻ khẳng khái, tỏ ra khí phách anh hùng. Trước khi xung đột ở Thượng hải Ngô-Fung, Tướng-giới-Thạch muốn theo chủ nghĩa « bất kháng của Trung-học-Lương, nên trong lúc Thái tự với quân Nhật, tướng có kêu diên thoại truyền lên gi đó. Thái nghe vài câu, biết ý tướng không muốn chống Nhật, bèn gác ngay ống diên thoại xuống không thêm nghe, một mực chống cự với quân Nhật trong bao nhiêu trận, làm cho quân Nhật phải thừa mà quân Tàu còn tiếng cá thế giới.

Mới rồi cuộc hội nghị quốc phòng triệu tập các tướng lãnh, Thái không thêm dự, nói giết đánh bên chèo, thì chỉ có một nước đánh lại cho không phòng phiêu gì hết.

Thật vậy, kẻ cướp vào trong buồng kín mà để nói chuyện về các, nó vô khối làm sao! Không trách Thái đình-Khải mang là phải làm. Nếu nước Tàu mà bọn quân nhân như Thái cả thì người Nhật có để gì tung hoành ở đây!

Hiện Nhật-bà đã về tay người Nhật rồi!

VIỆC THẾ - GIỚI

VẤN ĐỀ TRUNG NHẬT

Quần Mãn châu quốc phản nghị
Hà - binh, 25 février - Tướng Yang Yang nói với 5.000 lính Mãn-châu đã bỏ quân Nhật mà về bên quân Trung-hoa ở Rechin-tzu.

Người Nhật đã lấy Nhật-bà
Đông-kinh, 3 Mars - Theo tin người Nhật tại quần Nhật đã lấy được thành phố Ling-Yuan. Quần Trung hoa trước khi rút ra, đốt các nhà chùa sùng đạo Phật và Nhật mi lại chiếm được Eoshu và Pio-Yuan. Theo tin Phụng thiên thì quần Nhật chiếm luôn Cathay cũng.

Thượng hải 3 Mars - Quần Nhật
và quần Mãn châu quốc đã chiếm được Cheagiet, kinh đô Nhật bản, sớm hôm nay. Một đội binh Nhật Mãn khác chiếm Ling-tou trên Vạn lý trường thành.

Đông kinh, 4 Mars - Một đội binh Nhật
khác nữa chiếm một cửa si gần Ling-tou đang ngăn quân Trung hoa không cho lấy tế Nhật bản.

Đông kinh, 4 Mars - Các quan chức
Trung hoa đã ra lệnh tìm bắt Trương Ngọc Lân (Taoyuan) chủ tịch Nhật bản, tướng phản.

Báo kinh 9 mars - Quần Trung hoa
trên mặt trận Ling-touan tại về Hai Feng-kou, Thượng hải, 7 mars - Có tin ở Nam kinh rằng Tướng giới Thạch có diên cho Trương học Lương báo thế nào cũng giữ cho được hai đầu Kou Pei Kon (Cá bắc khô) và Hai Feng kow (Hải phong khô).

Người Nhật muốn lấy Thiên-tân
tân nữa

3 mars - Chính phủ Nam kinh đã diên cho You Soa Chouang giám đốc đội quân ở Thiên tân, báo báo báo thư của viên quan tự Nhật yêu cầu rút quân về khỏi thành phố.

NẠN ĐỘNG BIỂN Ở NHẬT
Đông-kinh 3 mars - Nước đứng lên trên một máy máy quân số người chết có tới 300, chưa kể số bị thương nặng nhứt và số mất tích cũng tới vài trăm.

(Xem qua trang 4 cột 3)

SỞ MẬT THẨM SAIGON

MỚI BẮT ĐƯỢC MỘT BỌN LẠM BẠC GIẤY GIẢ

SAIGON. - Sở mật thám mới bắt được một bọn khách trá (2 người đàn ông và 2 người đàn bà) làm bạc giả và 2000 tờ bạc, đã bắt năm nay bọn này đang mưu kế không khéo chớ bạc giả 5 đồng và 20 đồng ở Quảng châu (nơi làm bạc giả), và tin tưởng nó đã sai được năm chục vạn đồng (500.000\$), ở Đông dương này rồi.

Những dấu hiệu của giấy bạc giả

Nếu em không làm giấy bạc giả phải nhìn kỹ mấy dấu hiệu có khác biệt như sau: theo biên giấy thì không được bẻ. Màu vàng k. Giấy được vẽ có cột lưng màu xanh. Mấy chỗ màu đỏ lợi hơn nhiều. Màu tím giấy có hơi xám, như giấy bị ẩm, và tờ giấy có nếp gấp; đem hai cái đầu dính trong giấy thiệt và giá mà sánh với nhau thì thấy khác nhau.

Phần mặt trước tờ giấy (recto), ở góc tay phải, tên người khắc bản in kỹ « R. F. A. » chứ không phải R. I. T. A.

Hà con nên cần thận kéo bị làm, nhất là ở thôn quê.

dân gian là việc nhỏ mọn. Ấy lại là một cái làm to. Những tên kịch rởm ròi to đầu gáy ra tự chuyện nhỏ ấy.

Tôi nói khi dài, nhưng nói cho bác rõ ngoài nghị viện ra còn có một bức thư hay là một cái đơn mà đó cái màn hối lộ nói trên, thì dân chúng đã được ích hơn những đũa thính của nhảm nhĩ. Hằng chỉ trên đường cạnh tranh sinh tồn, biết bao nhiêu là công việc còn đương chờ kể có năng lực kia.

Vì bức thư đó là g lạp quan về một đường nên tôi vừa chánh lại, mong bác suy nghĩ, mà lượng tình cho. Tôi không phải nói sai cái nghị trường là toàn vô ích như phần đông đã tưởng, mà không nghĩ tới cái hy vọng vào đây đây. Song rất trông rằng nghị trường sau này sẽ khác với tình huống đã qua.

Nhà in

Tiếng-dân

In đủ các thứ giấy má, sổ sách, thơ thiệp, đủ các kiểu chữ quốc ngữ, chữ Tây chữ Tàu.

Viện-Chi

SỮA NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hải sản không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng sữa quốc gia của bác sĩ Vidal sau ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 66 Hải Phòng

Bài thỉnh cầu của Viện Dân-biểu Trung-kỳ về vấn-đề giáo-đục

(Tiếp theo)

2. - Về Pháp Việt phổ thông giáo dục. Về sự tức là hợp hai bậc Pháp-Việt tiểu-học và Cao-đẳng tiểu-học bây giờ lại làm một bậc, dạy học thời rụt lại năm năm (mỗi năm Dự-bị, bốn năm phổ thông) chứ không để bảy năm như hai bậc bây giờ (Tiểu-học ba năm, Cao-đẳng tiểu-học bốn năm). Xét ra bậc tiểu-học Pháp-Việt không cần đặt cũng là vì số người đầu bằng Tiểu-học cũng nhiều mà số trường Cao-đẳng Tiểu-học thời ít, thành ra những người có bằng Tiểu-học muốn học mà không có trường, muốn làm việc mà không ai dùng, do đó đang đang đến nỗi nhiều người bỏ nghề, mà sinh ra bất đắc chí, oán hận không phải là không có hai. Vậy xin bỏ hẳn cái bậc Tiểu-học Pháp-Việt đi, mà đổi hẳn Cao-đẳng Tiểu-học làm Pháp-Việt phổ-thông giáo dục (Enseignement général franco annamite) để những học trò đi đầu bằng Việt-nam Sơ-đẳng, bắt buộc học trở trường công trường tư, từ 13 tuổi trở xuống đều được vào học lớp Dự-bị một năm, rồi học vào lớp dự bị nhất niên trường phổ thông Lý-Học thêm 4 năm, học hạnh lý bằng Pháp-Việt Phổ-thông giáo dục (diplôme de fin d'enseignement général franco annamite) ai học đến 20 tuổi không đậu, thì sẽ bị loại.

Chương trình trường Lý, trường nên chuyên dạy Pháp thoại, Pháp văn và toán pháp, nhiều giờ hơn chương trình Cao-đẳng Tiểu-học bây giờ, còn những môn cách trí, địa-địa, cũng các môn khác, thời dạy ít giờ, và học xong chương trình này giờ. Sửa lại như thế, là vì những hạng xuất thân trường này ra làm việc công tư nghề nghiệp gì, đều ít cần đến môn cách trí địa-địa bằng các môn Pháp-văn và toán-pháp. Bậc này cũng không tốn kém học quốc gia được, quốc văn thời dạy mỗi tuần 4 giờ, chuyên dạy lời làm văn quốc ngữ, lại nên dạy thêm mỗi tuần bốn giờ chữ Hán chuyên về luận lý đạo đức, vừa để tạo thành phẩm hạnh, vừa để nâng làm quốc văn và tiểu học nghĩa lý quốc văn; học trở bậc này đã đủ trí khôn mà học thêm Hán tự mới có ích lợi.

Các trường Tiểu-học Pháp-Việt ở Phủ Huyện hiện giờ, có số năm dạy sáu lớp, tức là lớp dưới dạy theo chương trình Việt-Nam sơ-đẳng giáo dục, lớp trên từ (Moyen lere A) dùng làm lớp Dự-bị chuyên dạy một số môn Pháp cao những học trò đã đậu bằng Việt Nam Sơ-đẳng mà muốn theo học ở trường Pháp-Việt phổ thông. Các môn này hai lớp trên thời dùng làm các lớp dự bị nhất và dự bị niên trường Pháp-Việt phổ thông. Những trường Tiểu học Pháp-Việt ở các tỉnh lẻ, đều xin đổi làm trường Pháp-Việt phổ-thông, có ba lớp, để cho học trò ở lớp Dự-bị hoặc đã ở một lớp hai lớp Pháp-Việt phổ-thông ở các trường Pháp, Huyện rồi đều có đủ chỗ vào học.

3. Về Trung học. Bậc này để luyện tập học trò thông thạo các môn theo học chuyên môn ở các trường Cao-đẳng thông pháp hay là Đại-học của Pháp được. Bởi vậy chỉ nên dạy theo chương trình Trung học Pháp, chứ không cần đặt riêng chương trình Trung học bản xứ làm gì. Tương tự các học trò Trung học bản xứ phải nên rằng: học nhiều môn mỗi nhiều thì giờ, mà thành hiện không bằng học trở trường Trung học Pháp, vì chương trình trường bản xứ không có phần môn văn chương và cách trí riêng ra, nên không học môn nào được tinh tường cả, thành ra hai thứ Trung-học, học lý cả không ngang nhau, thời giá trị cũng có phần biệt, thực là không tiện. Xin các ban Trung-học Pháp, có ban cách trí và kim văn học, theo một chương trình rất thích hợp cho nam học sinh,

trong chương trình lý có định mỗi tuần học một giờ quốc ngữ kim văn thoại, nay nên dùng 4 giờ lý mà học tập quốc-văn, hoặc bản văn, thời lại càng thích dụng hơn nữa.

Ở Huế cần lập một trường Trung học để liên cho học sinh đi đầu Cao-đẳng Tiểu-học bây giờ hay Pháp-Việt phổ thông này có chỗ vào học, thời phải lập phi đi học như ở Saigon và Hanoi.

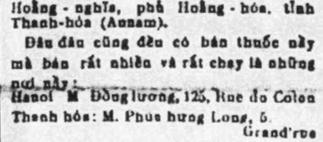
Thường thấy mỗi năm ngân sách Trung kỳ phải góp phần học phí cho trường Trung học bản xứ Hanoi đến 25.000\$, nay cần lập trường Trung học ở Huế, cũng cần tiền góp phí lý mà chi phí cho trường ở tại, trường cũng đã được một phần rồi.

(Còn nữa)
Nghị trường, NGUYỄN TRẮC

Công hiệu thần tốc của thuốc PILULES PINK ngấm sâu vào tới các cơ-thể trong mình. Thốt nhiên được có sức khỏe, thấy đói, tiêu hóa dễ, các cơ thể khôi phục mọi mệt. Công hiệu thần tốc lý do bởi thuốc PILULES PINK thêm cho các cơ thể chất cần thiết cho sự vận chuyển của các cơ thể lý: máu có nhiều vòng máu đỏ, máu để đủ nuôi các cơ-thể. Bởi vậy công hiệu rõ nhất của PILULES PINK là làm cho sinh ra nhiều máu và lại cũng khiến cho các gân-tủy được đậm-thấm những máu tốt lý, và làm cho các cơ quan chạy đều.

Thuốc PILULES PINK là một thứ thuốc tốt nhất để chữa những bệnh thiếu máu, phiền muộn, bệnh nhọc mệt, bệnh trí não lớn số, bệnh trẻ về già, bệnh đau dạ-dày, nhức đầu, mỏi gán, kinh nguyệt bất đều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bán thuốc tây.

THUỐC VẠN-BẢO của Hải-Ngọc-Đường

Thuốc VẠN-BẢO của Hải-Ngọc-Đường. Cửu đầu bông, đầy bảo, đi tả, kiết lý rất thần hiệu. - mỗi ve 25 xu. - mua 30 ve xin tính 4\$80 và khỏi chịu cước. - Nhận hàng theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre remboursement).

Thư gửi cho: M. NGUYỄN-HUY-CỦ, Tá-tài, làng Hoàng-ngã, phủ Hoàng-bóa, tỉnh Thanh-bóa (Annam). Đầu đầu cũng đều có bán thuốc này mà bán rất nhiều và rất chạy là những nơi này: Hanoi M. Đông-lương, 125, Rue de Colon Thanh hóa: M. Phuc hương Long, 5 Grand'rue Vinh M. Vinh hưng Tường, 77, Rue Sarraut Huế: M. Vinh Tường, 49, Rue Gia long. Quảng-ngãi: M. Quảng-tôn Tế Công Ty, ở Cửa Tây và ở Phú an Hòa. Qui nhơn: M. Hoàng Ta, Tácheron et Commerçant Phan thiết: M. Minh Giang, 2, Rue Đông-khẩu Phan rí: M. Nguyễn Vệ, Commerçant ở Chợ mới.

Ba năm có một Nay đại tá NAM-GIAO. Tại Tiệm BOMBAY mới ở AU BON MA CHÉ 115 Rue Paul Bert HUẾ.

Bán đại hạ giá các hàng tơ lụa các nước, giá bán rẻ bán giá không đâu sánh kịp.

Các quý khách đường trong xa xem lễ xin mời quý bước lại tiệm chúng tôi mới rồi. Chủ nhân kính cáo J. Atmaram

Con nít, làm thế nào khỏi chết non

(Các bà mẹ xin hãy xem kỹ bài này) Nước Nam, ở nhâm khí hậu, phương thổ nóng nhiệt, nên trẻ con thường hay vương nhảm chứng ban trắng, ban đỏ, ban dài, nóng lạnh, cảm gió hay khóc đêm, nhưỉ đầu, sởi máu, đờ mồ hôi trảng, biếng ăn, biếng ngủ, mắt lừ đừ, buồn bã, oam tích, lớn bụng. Bệnh này không biết hại bao mạng trẻ con, vì đó mà chết non. Nào chuyên môn trị bệnh này, bấy lâu như có một thuốc (chỉ linh lâu) mà làm nên sự nghiệp cứu được không biết bao mạng trẻ con mang bệnh. Tôi vì được nghe, muốn ngan người lạng khen là thần dược, nên lập tức xin làm đại lý, bán thuốc này khắp cả Đông-Pháp, bán cứu bệnh trẻ con. Sự hay của thuốc nơi không cùng, trẻ em có bệnh, dùng đến hết bình, nặng lắm dùng trong ba gói là cùng (chắc vậy). Có gói bán khắp cả Đông-Pháp. Các chỗ bán đầu khuy-na-Điệp đều có bán. Mỗi gói giá 0\$12. Mua si huc hàng 30% xin đi nơi VIEN-ĐỆ 11 quai de la Susse HUE

GIÀ AN TRỞ LẠI, GIÀ AN ĐẤT CHỒNG, NẾ GIỒNG AN THỤ THAI, TRỞ AN CHỒNG LỚN.

50% "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người; có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1933 Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp. HIỆU GIẤY XANH: Giá mỗi hộp 0\$32

Đại-ly: ÉTABLISSEMENTS MORIN-FRÈRES HUE - TOURANE - QUINHON

TẾT RỐI, CÓ BỆNH NÊN CHỮA NGAY ĐI:

Có những lời khen đó, đã chứng rằng: Tiên-Tửn rất thần diệu đại tài, rất thông ngon cáo nghĩ nếu uống, vậy mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm an tinh lợi phát đạt, sau sinh năm để bầy binh yên vô sự. Còn như thuốc thì thần diệu nhất là: Thuốc Phụng hải 30\$00; ho lao, ho kinh niên thì-buýt 20\$00; Hen, sởi 15\$00; Di mộng tinh 12\$00; Lậu kinh niên 15\$00; Giang mai 20\$00; Đau bụng kinh niên 12\$00; Đau tai buốt óc 5\$00; Sưng sưng răng đau má 6\$00; Đau mắt kinh niên 10\$00; Đau ngực 15\$00; Đau thân, đau lưng, buồn mỗi tay chân, 10\$00 v.v.v. ... Về đóng thuốc về đóng Tiên tửn cũng mau khỏi bệnh, mà khỏi bệnh là khỏe mạnh, đi làm việc được ngay. - Cứu nhất nhân, đặc yao-phước, các ngài nên mặc bệnh nhân gửi thơ về ĐẠI-BẢO-DƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI mua Tiên-Tửn và Thuốc đã được mau khỏi bệnh; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được. cước phí và số tư bề chi, Bản Đường chịu hết.

Maison HOP-THINH Soleria & Mercerie 32 Rue des Capitulans Phố Hàng Ngang HANOI

Bán hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa các nước: Nam áo, quần quần áo, quần quần và hoa. Cho thắm thắm các màu, trắng bạc khổ 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99. Luôn luôn các hàng, với mẫu, chất đẹp nhất, giá rẻ, bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bán hiệu buôn bán cả mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quý khách ở xa xin viết thư về lý mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như vải vóc, cặp sách, giấy gói, v.v. v.v. bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quý khách chiếu cố, bản hiệu sẽ hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Quý khách mua thì sẽ biết.

M. NGUYỄN-THI-SÁU HOP-THINH 32 Rue des Capitulans HANOI

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BÀN NỢC-DANH PHÁP Đại hội quản kiểm- soát của Chánh-phủ Đông-Pháp Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-làng đã đóng tất cả Quản-ly cõi Đông-Pháp: SAIGON số 26, đường Chaigneau Chi ngành ở tại HANOI số 19 đường Bognis Desbordes Muốn lập vốn Muốn lập tư-bản Muốn đỡ dành tiền cho con trẻ ăn học Thì hãy mua vé của HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM - Vé 1.000 đồng - mỗi tháng góp 8 đồng - Vé 500 đồng - mỗi tháng góp 4 đồng - Vé 250 đồng - mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa. Còn nếu không trúng số, thì mừng lượm giao kèo, Hội sẽ trả 25% số vé lại, và được chia 33% tiền lời của Hội. Chứng tích sẽ ghi sách cái nghĩa rõ các điều-lệ cho chú vị nào muốn rõ cách thức mua vé của HỘI. Đại-ly ở tại HUẾ: HOÀNG-TUẤN, 115 đường Gia-long

Đâu là GÓI PHÚC?

TRIỆU-QUỐC-HIỆU-HUYỆI Tác giả: C. Flammarion Giang-Hà dịch-Huà

56 81 - Sao lại không? Ông ấy suýt phải chết, phải không? Vậy thì nếu chúng ta mà phải chết ngay bây giờ anh có lấy làm buồn hay sao? Anh cũng biết khi nào đó cũng đồng ý với các người cũ nhân, vì họ không ưa sự giả nua lười tác, và họ chắc rằng những kẻ chỉ gọi những người mà thương để gọi tên thôi. - Em Minh-linh ơi! mà anh yêu em làm kia mà! - Vậy thì nếu chúng ta mà đổi lên ở trên các vị linh thì khác, chúng ta lại không yêu nhau hơn sao? - Em thì chưa được bà ma rồi, còn anh thì cũng chỉ có bốn mươi. Cái tuổi bà bốn mươi là đương lúc thanh niên. Và lại có như cái

hồi ấy nếu anh mà thương em ít hơn một tý, thì em cũng lấy làm đau đớn cho đến đời muốn chết quách đi cho rồi. - Em Minh-linh ơi! em nói chỉ những chuyện kỳ ấy? - Em nói bói vì hiện nay em được vui mừng tận bậc. Anh La-phật ơi! em thương anh biết bao nhiêu. Phải, em thương anh, và em vui mừng cũng vì thương anh. Nhưng em biết cái hạnh phúc của em sẽ có ngày hết. Em có một điều bí mật mà em chưa hề cho anh biết. - Một điều bí mật à? - Phải, bí mật vì mỗi khi em muốn đem ra nói với anh, thì lại phải dự dè mà không nói được. Những không có điều gì quan hệ đâu. Anh đừng nhọc lòng chờ. Chuyện bí mật ấy như vậy: - Khi ấy em còn từng học lại nhà phước. Em mới lên mười sáu tuổi. Một ngày nghĩ họ em được phép đi về nhà. Lúc ấy em đi đường dài, cũng với thím em đi đến hỏi thím một người đàn ông tên gì, em cũng

có đi theo. Sau cùng em có xin phép mẹ em hỏi người kia về cái số em. Người kia đoán trước được cái đời của em như ngày nay không sai một mảy. Đợi đi-linh. Đợi hạnh-phước. Không trải qua một sự phiền muộn gì. Thay đổi cách sanh hoạt. Sống bằng tinh thần. Hạnh phúc tuyệt đối. Và... - Và gì, em? - Và chết đường. - Mà em tin như vậy à? - Em tin, vì các sự đoán trước đã xảy tới y như lời. Mà chính anh cũng tin sự đoán tương lai, những gì từ tương trước, những gì về mộng báo tin kia mà. Anh cũng đã từng nói với em rằng ai có thể biết huyền diệu những sự quyết định của ta thì có thể trông thấy tương lai của ta cũng dễ như ta trông thấy cuộc đi vắng. - Thật vậy. Không có quá gì mà không có nhân. Nhưng người kia không thể đoán trước cái lúc em chết được. Hay là em làm chứng? - Không đâu. Người ấy cho em hay rằng cái hạnh phúc của em sẽ

hết trong một cuộc du ngoạn xa. Mà chúng ta chưa từng khi nào đi xa cho bằng lần này. - Đến mùa đông sau chúng ta còn sẽ đi Ai-cập nữa kia, là không xa hơn sao? - Thật vậy. Thế thì em rõ điều quái! - Nếu em cho anh biết cái điều bí mật kia hai năm trước đây, khi chúng ta đi Tô-cách-lan, thì chắc hẳn ấy em đã tưởng là em sắp chết rồi. - Lúc ấy em cũng quên cả điều dự đoán kia. Không biết vì sao mà ngày nay em lại nhớ đến? Đó là đời như tác giả quyển sách kia. - Vậy thì chúng ta nên quên các điều sự kiện trong ấy đi. Qua ngày mai chúng ta khởi sự từ giờ khắc này mà tiến hành cuộc du ngoạn. Cái phong cảnh trải qua mỗi ngày mới khác, nào suối nước đá, nào núi, nào đồi, lại làm cho cái thú đi đường thêm làm vẻ mới, vui. Đường xa lữ hành đi tới thì càng như rúc vào trong hang trong núi dẫn khách đi

đến những chỗ mà nhân loại chưa hề sinh tự xưa nay. Chúng ngắm phong cảnh mà không biết mệt, nhưỉ là khi đi qua các cái hồ yên lặng rồi cách xa các chỗ nóng nhiệt, rất khác với cái vẻ sinh hoạt ở các nơi, mà chúng có thể tưởng tượng được ở trên nguyệt cầu chỗ không phải trên mặt đất. Đi khỏi ba cái hồ rồi vào đến một quả núi rậm, thì là chúng đứng ở chỗ cao độ 600 thước. Khi đi qua núi A-berg là chúng lên cao được 1.300 thước. Đến núi Phi-lo-đê thì chúng lại lên đến 2.000 thước. Lên đến chỗ cao này thì không khí đã hóa ra như nhân từ, chịu, và trong không khí phong cảnh từ bề lại càng đẹp đi hơn. Nhịp thì từ đây ngày nay chúng qua các ngọn cây rậm trên đỉnh núi đã trông thấy cái đỉnh núi Đại-tiên (Dachstein) phơi màn tuyết trắng trong dãy An-ba (Alps) cao đến 2.900 thước. Chúng vừa đi đến được tận nơi, và mỗi khi có khách đi du ngoạn trên dãy núi này thì chúng rất chăm chỉ nghĩ người ta kể chuyện lại. (Bà tiếp)

